

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

**DUMINICA A 5-A DUPĂ PAȘTI
(a Samaritencei)**

SF. MC. PETRU, DIONISIE
ȘI PAULIN

De altminteri, acolo se află și mormântul lui Iosif cel Frumos, ale cărui sfinte moaște au fost aduse la întoarcerea din robia egipteană și așezate într-un mormânt care amintește de cinstea de care s-a bucurat și se bucură Iosif între evrei până în ziua de astăzi.

Mântuitorul nu putea ocoli Samaria, căci El venise pentru toate neamurile. A ajuns la fântâna lui Iacob și s-a întâlnit cu o femeie mintoasă (deșteaptă).

Acestei femei, Hristos, pentru prima dată, se descoperă ei și nu Apostolilor că El este Mesia. Iar ea, copleșită fiind de cuvântul Lui, a încercat să afle răspuns la întrebările esențiale ale vieții – cui și unde să ne închinăm. Hristos îi descoperă taina vieții: „Căci cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat.” (Ioan 4, 18) Femeia l-a spus: „Doamne, văd că Tu ești prooroc. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.” (Ioan 4, 19-20)

Iar Hristos îi arată femeii, care avea multă cunoștință teologică, că adevărata închinare se face în duh și în adevăr, ceea ce ar însemna pe înțelesul nostru în duhul Ortodoxiei și în adevărurile propovăduite de ea, căci Duh este Dumnezeu și ne invită și pe noi să fim duhovnicești, pentru că omul este duhovnicesc, acolo fiind și Dumnezeu.

Pătrunsă până în adâncul ființei sale de revelația pe care a avut-o la fântâna lui Iacob, samarineanca lasă totul și devine misionară.

A plecat în sat și a adus la picioarele Mântuitorului întreaga cetate. Hristos, în marea Sa iubire, a mai rămas acolo două zile și le-a propovăduit cuvântul. Părinții Bisericii spun că două zile înseamnă Vechiul și Noul Testament,

O confruntare spirituală

ÎNTÂLNIREA MÂNTUITORULUI CU FEMEIA SAMARINEANCĂ

Mântuitorul
Iisus Hristos
se afla în
Samaria, locul
unde altă dată
predicase Sfântul
Proroc Ilie
și ucenicul său,
Elisei.
Loc încărcat
de istorie,
pe care adeseori
l-am vizitat
cu enoriașii
bisericii,
aflându-ne
în pelerinaj,
locul în care
Iacob săpase
o fântână
de unde a băut el
și toate turmele
sale, pe care
l-a lăsat
moștenire
fiului său Iosif.

pe care Hristos l-a pus la inima samarinenilor.

Iar ei au mărturisit că ascultându-L s-au convertit din adâncul sufletului, primind învățătura bunului nostru Mântuitor.

Samarineanca nu a mai avut nevoie de nimic. Tradiția Bisericii ne spune că a plecat în lume ca să-L mărturisească pe Hristos la Roma. Tot tradiția ne spune că numele său adevărat era Fotinia, adică luminătoarea. Ca recunoștință, romanii, în timpul Renașterii, au făcut o fântână – Fontana Trevi – ca să aducă aminte tuturor că ea de la Hristos a băut din apa din care nimeni

nu mai însetează niciodată și apa din care a băut s-a prefăcut în ea în izvor de apă curgătoare spre viață veșnică.

De câte ori citesc această evangheliie sunt pătruns până în adâncul sufletului de dragostea pe care Dumnezeu a avut-o pentru această femeie mintoasă, de alt neam, după evrei – spurcat, și căreia Hristos i se descoperă pentru prima dată în istorie ca Mântuitor. El, Hristos, a ieșit din neamul Lui și ea a ieșit din neamul ei. Ea reprezintă Biserica, mireasa lui Hristos, aleasă dintre neamuri, pe care a sfințit-o cu scump sângele Său. Amin! ♣

Părintele Dinu

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR DESPRE MILĂ ȘI FAPTELE BUNE

Omul care poate cugeta la înviere și s-a mutat cu totul în viața cea de dincolo, le socotește o nimica pe toate cele de aici: bogăția, belșugul, aurul, argintul, hainele, petrecerile, mesele bogate și cele asemenea lor. Iar odată ce le socotește pe toate o nimica, îi vine mai ușor să aibă grijă de săraci. De aceea și Pavel dă sfat de milostenie după ce mai întâi pregătise bine sufletul lor cu învățătura despre înviere.

❖ Dacă vom avea fapte bune, vom avea cu noi pe Duhul Sfânt; și când avem cu noi pe Duhul Sfânt, vom avea și fapte bune. Și din contră: dacă nu avem fapte bune, Duhul Sfânt pleacă de la noi, iar dacă rămânem pustii de Duhul Sfânt, atunci și în fapte vom schiopăta.

❖ Când vede că vrem să facem cele ce trebuie și avem gânduri curate, Dumnezeu ne întinde mâna, ne răsplătește înainte de a ne osteni, ca să ne mărească cu asta și mai mult râvna. Și vei vedea că asta se întâmplă cu toți dreptii.

❖ Toate rămân pe pământ și numai faptele bune călătoresc împreună cu noi. Pentru acelea vom da socoteală; pentru acelea vom primi plată.

❖ Căci fapta bună nu aduce atâta folos celor ce o primesc, pe cât celor ce o fac, fiindcă le dă curaj față de Dumnezeu.

❖ Gândește-te: ai semănat milostenie, te așteaptă în ceruri tezaure neprețuite și slavă veșnică; ai semănat înțelepciune, vei primi cinste și recompensă, laude din partea îngerilor și cununi neveștejite din partea celui ce recompensează.

❖ Fiecare va lua plată după osteneală, nu după sfârșitul sau rezultatul lucrului, ci după osteneală. Căci ce sunt eu vinovat dacă nu sunt cu băgare de seamă cei ce mă ascultă?

❖ Dumnezeu nu vrea ca un creștin să se mulțumească numai cu mântuirea lui, ci să zidească și pe alții, nu numai prin învățătură, ci prin viața și purtarea sa. Nimic nu îndeamnă pe cineva pe calea adevărului ca viața curată. Oamenii nu se uită la ce spunem noi, cât la ce facem noi. Și ca să vezi că lucrurile stau așa, iată! Chiar dacă am filosofa noi de nenumărate ori cu cuvântul și am vorbi despre supunerea la voia lui Dumnezeu, dar dacă atunci nu arătăm prin fapte ce am spus, nu folosește atât cuvântul nostru, cât vatămă fapta; dar dacă și înainte de a vorbi și după ce am vorbit arătăm prin faptă că ne supunem voii lui Dumnezeu, suntem crezuți când dăm sfatul, pentru că împlinim cu fapta ce sfătuim, Hristos pe aceștia i-a fericit, spunând: „Fericit cel ce face și învață” (Matei, 5, 19). Uită-te că întâi a pus fapta,

Dacă încercările, boala, neputința sau pieirea trupului, pe care le suferim fără voia noastră, că nu le facem noi, ni se socotesc pentru ștergerea păcatelor, cu mult mai mult faptele bune, pe care le facem cu voia și râvna noastră.

apoi învățătura. Când fapta merge înainte, chiar dacă nu urmează învățătura, fapta e de ajuns să învețe mai puternic decât glasul pe cei ce o văd.

❖ Multă răsplată așteaptă pe cei care au făcut fapte bune, iar răsplata este și mai mare când cei care au săvârșit faptele cele bune au trecut prin primejdii și au suferit ocări și necinste de la oameni. Dacă doi oameni săvârșesc aceeași faptă bună, unul însă o săvârșește fără nici o osteneală, iar altul cu multă osteneală, apoi și cinstea și cununile unuia și altuia sunt deosebite.

❖ Voi spune după acestea și un alt lucru care poate părea uimitor, dar și adevărat. Chiar dacă va lucra cineva un lucru mare și nobil, dar nu cu osteneală, primejdie și pătimiri, nu va primi o răsplată mai mare: „căci fiecare își va primi plata după osteneala lui” (I Cor. 3, 8), nu după mărimea virtuții, ci după ponderea pătimirii. De aceea și Pavel când se laudă nu se laudă numai pentru că a făcut vreun lucru nobil,

ci pentru că a pătimit cele rele.

❖ Cei care au fapte bune, și credință în Dumnezeu nu au, se aseamănă cu trupurile cele moarte, care sunt îmbrăcate cu haine bune și înfășurate cu giulgiuri, dar n-au simțirea bunătăților. Pentru că ce folos este omului, cu faptele cele bune să fie îmbrăcat și să aibă suflet mort și nesimțitor, fără de credință. Faptele oare, nu se fac într-o nădejde de răsplătire? Dar de vreme ce pe poruncitorul osteneții nu-l știi, pentru cine te ostenești și te trudești? Căci și oamenii întâi se îngrijesc pentru viața lor și mai pe urmă socotesc de hrana lor. În acest chip dar, se cade să avem întâi nădejdea vieții lui Hristos, și apoi să ne hrănim cu bunele fapte, pentru că cei ce nu se hrănesc, nu pot să trăiască, la fel și cel ce nu e viu, nu se poate hrăni. Așa că, acela ce lucrează fără de credință și dreptate, nu poate să trăiască, căci tâlharul crezând s-a îndreptat; dar și fără faptele credinței, nu ne putem învrednici împărăției lui Dumnezeu. ❖

SFINȚII MARI ÎMPĂRAȚI ȘI ÎNTOCMAI CU APOSTOLII, CONSTANTIN ȘI MAMA SA, ELENA

Împăratul Constantin cel Mare este una dintre personalitățile de seamă din istoria universală. Convertirea lui la creștinism a însemnat o mare cotitură în istoria Bisericii. Prin publicarea edictului de toleranță religioasă de la Milan, din ianuarie 313, Constantin asigură Bisericii deplină libertate în tot Imperiul Roman. Până la el, Biserica îndurase grele persecuții din partea împăraților romani.

Inaintea lui Constantin cel Mare, Galeriu, grav bolnav, a dat la 30 aprilie 311, la Sardica, un edict de toleranță pentru creștini, în acord cu Constantin și Liciniu, care cuprindea permisiunea existenței creștinilor: „să existe din nou creștini și să țină adunările lor”. Galeriu a murit la 5 mai 311, iar edictul său s-a aplicat doar parțial.

Împăratul Constantin, odată declarat pentru creștinism, a progresat continuu pe această cale, începând cu lupta dintre el și Maxențiu de la Pons Milvius (Podul Vulturului), lângă Roma, din 28 octombrie 312, până la botezul lui din mai 337. Istoricii creștini Eusebiu și Lactanțiu ne spun că, în ajunul luptei cu Maxențiu, Constantin a văzut pe cer ziua, în amiaza mare, o Cruce luminoasă deasupra soarelui cu inscripția „in hoc signo vinces”, adică „prin acest semn vei învinge”. Noaptea, în timpul somnului, i s-a arătat Iisus Hristos cu semnul crucii, pe care-l văzuse ziua pe cer, cerându-i să-l pună pe steagurile soldaților, spre a-i servi drept semn protector în lupte. Acesta este monograma lui Hristos, XP, pe care a pus-o pe un steag numit labarum.

Politica religioasă a Împăratului Constantin

Prin păstrarea titlului păgân de „pontifex maximus”, Constantin își rezervă dreptul și posibilitatea supravegherii și ținerii în frâu a păgânismului, în interesul creștinismului însuși.

Împăratul Constantin îi scutește pe clericii creștini de tribunalele civile, iar Biserica este scutită de dări, înapoiindu-i-se tot ceea ce îi fusese confiscat și i se dă dreptul de a primi legate și donații. Acordă ajutor episcopilor, sprijinindu-i în construirea lăcașurilor de cult și în întreținerea clerului. Abrogă dispozițiile și legile contrare creștinismului. Restricționează luptele de gladiatori și trimiterea condamnaților la mine. Tot el aprobă dispoziții ce duc la încreștinarea divorțurilor, pedepsirea adulterului și a siluirii, a violului. De asemenea, interzice aruncarea copiilor și vinderea lor și acordă ajutoare părinților săraci. Sub domnia sa se iau măsuri de protejare și ajutorare a săracilor, orfanilor, văduvelor și bolnavilor.

Prin legea dată în anul 321, Constantin a generalizat repausul duminical în tot Imperiul Roman. Din anul 317 în Imperiul

Roman monedele au fost inscripționate cu monograma creștină.

O mare realizare a împăratului Constantin este zidirea la Bizanț a unei cetăți, înfrumusețată cu multe podoaabe și numită Constantinopol, unde mută scaunul împărătesc și pune astfel temelia Imperiului Roman de Răsărit. Acesta a durat până la 29 mai 1453, când Constantinopolul a fost cucerit de turcii lui Mahomed al II-lea Cuceritorul (1451-1481).

Sinodul I Ecumenic

Convocarea Sinodului I Ecumenic de la Niceea din anul 325 constituie unul dintre meritele deosebite ale lui Constantin cel Mare, la acest sinod episcopii imperiului definind împreună adevărurile de credință ce asigurau unitatea creștinismului și eradicarea ereziei lui Arie.

Împăratul îi respecta pe episcopi, considerându-se el însuși „episcopul din afară”: „Dumnezeu v-a chemat să fiți episcopi pentru tot ceea ce ține de treburile dinlăuntru ale Bisericii. Iar pentru cele din afară, m-a rânduit pe mine episcop”. Prin aceasta voia să-și exprime convingerea că populațiile încă necreștine îi fuseseră încredințate din punct de vedere religios, având misiunea de a le face cunoscută Evanghelia lui Hristos. Astfel înțelegem condițiile tratatului de pace semnat, în anul 332, între bizantini și goți, când goții, care fuseseră învinși, au devenit aliați ai imperiului. În acest sens poate fi înțeles „episcopatul” lui Constantin. Împăratul Constantin s-a îngrijit și de creștinii aflați în Persia.

După el, misiunea providențială a imperiului a fost, în mod firesc, natural, aceea de a stăpâni toate națiunile, pentru a aduce în mijlocul lor lumina Evangheliei și de a instaura, încă din această lume, Împărăția lui Hristos. Astfel, lui Constantin și mamei sale, Elena, li s-a acordat titlul de „întocmai cu Apostolii”.

Încreștinarea Împăratului Constantin cel Mare

Îmbolnăvindu-se grav, Constantin a fost botezat în vila sa de la Ancyrona, la marginea Nicomidiei, de episcopul Eusebiu de Nicomidia și de alți clerici, cu câteva zile înainte de Rusalii, în luna mai 337. A murit curând după aceea, la 22 mai 337, în Duminica Rusaliilor și a fost îngropat cu mare fast în biserica Sf. Apostoli din Constantinopol, ctitoria sa.

Pentru meritele sale deosebite și mai ales pentru marile servicii aduse creștinismului, după o lungă perioadă de persecuții, Biserica l-a cinstit în chip deosebit, trecându-l în rândul Sfinților.

Politica lui religioasă, în general, a fost urmată de fiii și succesorii lui, cu excepția împăratului Iulian Apostatul (361-363), nepotul său, care a reintrodus pentru scurt timp păgânismul în situația de religie favorizată în Imperiul roman, persecutând creștinismul. Sub împăratul Teodosie cel Mare (379-395), creștinismul a ajuns din religie tolerată, religie de stat, iar Ortodoxia devine confesiunea oficială a Imperiului.

Sf. Elena, mama Sf. Constantin

Sf. Împărăteasă Elena a fost cea care a avut poate cea mai mare influență asupra Sf. Constantin cel Mare. Exemplul vieții sale petrecute în curăție - odată despărțită de generalul Constanțiu Clorus, tatăl Sf. Constantin, alege să nu se mai căsătorească niciodată - a fost încununat la apusul existenței pământești de un pelerinaj plin de binefaceri pentru creștinii din Țara Sfântă, în cursul căruia a dispus edificarea unor biserici importante, precum cea a Sf. Mormânt, cea din Betleem (locul Nașterii Domnului) și cea de pe Muntele Măslinilor, de unde Mântuitorul se înălțase la ceruri din mijlocul ucenicilor. Acolo unde maica sa binevoise să ridice lăcașuri de cult pentru a preamări puterea și iubirea lui Dumnezeu, Constantin cel Mare trimitea și el odoare de mare preț, însoțite de o serie de danii bogate pentru întreținerea cuvenită lăcașurilor în cauză. ❀

SFÂNTA TAINĂ A HIROTONIEI SAU A PREOȚIEI

Hirotonia (Preoția) este a cincea Sfântă Taină a Bisericii, în care, prin punerea mâinilor și rugăciunea arhiereului, se împărtășește unor bărbați, ce s-au pregătit pentru aceasta, harul dumnezeiesc, care dă puterea de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu, de a săvârși Sfintele Taine și slujbele bisericești, și de a conduce pe cei credincioși la mântuire.

Dacă despre celelalte Sfinte Taine din Biserica Ortodoxă am vorbit în ziarul nostru duminical de-a lungul timpului - mai ales despre Cununie, Pocăință (Spovedanie) sau Euharistie (Împărtășanie) - despre Hirotonie sau Preoție am vorbit mai puțin. Ne-am decis să o facem acum, mai ales că Mântuitorul a întemeiat această Sfântă Taină chiar în Duminica Învierii, atunci când dimineața au sosit la mormântul său femeile mironosițe, apoi Sfinții Apostoli Petru și Ioan, iar mai târziu Mântuitorul S-a întâlnit cu ceilalți Apostoli, mai puțin cu Toma.

Cine primește Taina Preoției?

Sfânta Taină a Preoției se împărtășește unor bărbați anume pregătiți pentru a o primi cu vrednicie. Însuși Mântuitorul Iisus Hristos i-a ales pe Sfinții Apostoli și i-a învățat, prin toate câte a făcut între oameni, cele ale Împărăției lui Dumnezeu. După aceea i-a învrednicit de deosebita cinste de a propovădui Sfânta Evanghelie și de a săvârși fapte minunate. Adresându-se lor, în Duminica Învierii, a așezat Taina Preoției prin cuvintele: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 21-23).

Din Sfânta Scriptură vedem că Sfinții Apostoli au săvârșit Sfânta Taină a Preoției prin punerea mâinilor, adică: „hirotonindu-le preoți în fiecare biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în Care crezuseră” (Fapte 14, 23), luând aminte „să nu pună prea degrabă mâinile peste nimeni” (1 Tim. 5, 22) pentru că Preoția este lucrarea Duhului Sfânt (Fapte 20, 28).

Cine săvârșește Taina Sfintei Preoții?

Ea poate fi săvârșită numai de episcop. Partea văzută a Tainei o reprezintă rugăciunea rostită de el: „Dumnezeiescul har, care pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește, hirotonește pe (N) întru diacon (pe diacon întru preot, pe preot întru episcop...)” și punerea mâinilor episcopului slujitor pe capul celui ce se hirotonește.

Câte trepte are Preoția harică?

Ierarhia bisericească sau preoția sacramentală are trei trepte:

1) treapta arhierească, venind de-a dreptul de la Apostoli, prin succesiunea apostolică sau episcopală. Ea are plinătatea celor trei puteri: de a învăța, de a săvârși cele sfinte, de a conduce Biserica;

2) treapta preoțească primește aceste trei puteri de la Arhiereu, însă fără dreptul de a hirotoni și de a sfinți Mirul și Sf. Antimis;

3) treapta diaconească primește în Taina Hirotoniei, de la arhiereu, puterea de a ajuta pe arhiereu și preot, însă fără a putea săvârși singur Sf. Taine și Ierurgii.

Pe ce temeuri se sprijină cele trei puteri ale Preoției?

❖ Puterea învățătoarească, adică de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu, Mântuitorul Hristos a dat-o Sfinților Apostoli și, prin ei, episcopilor și preoților, odată cu cea sfințitoare, prin cuvintele: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-i să păzească toate câte v-am poruncit vouă” (Matei 28, 19-20).

❖ Puterea sfințitoare a fost dată și în chip deosebit la Cina cea de Taină prin cuvintele: „Aceasta, adică Sfânta Euharistie, să o faceți întru pomenirea Mea” (Luca 22, 19; I Cor. 11, 24-25). Despre puterea sfințitoare a preoției vorbește și Sf. Apostol Pavel: „Așa să ne socotească pe noi fiecare

om: ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Cor. 4, 1).

❖ Puterea de conducere duhovnicească le-a fost dată prin cuvintele: „Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cel ce se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine” (Luca 10, 16).

După Înălțarea la cer a Mântuitorului Iisus Hristos, Sfinții Apostoli au săvârșit Sfânta Taină a Preoției prin punerea mâinilor: hirotonindu-le preoți în fiecare biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în Care crezuseră (Fapte 14, 2). Astfel, Preoția (Hirotonia) devine Taină a Bisericii - Trupul lui Hristos, în care, prin punerea mâinilor și rugăciunea arhiereului, Hristos Însuși este cel care îmbracă cu puterea Duhului Sfânt pe episcop, preot sau diacon, pentru a propovădui cu autoritate cuvântul lui Dumnezeu, pentru a sfinți (săvârșind Sfintele Taine) și a conduce spre Împărăția cerească pe cei încredințați spre păstorie.

Harul Preoției își are izvorul direct în însăși Preoția sau Arhieria nevăzută a lui Hristos, exercitând în numele și cu puterea lui Hristos întreita slujire în Biserică. Acest „filon” al harului preoției s-a transmis curat, nealterat, cu aceeași putere până în zilele noastre și se va transmite neîntrerupt, până la sfârșitul veacurilor, pentru cei atașați de Tradiția și învățătura Bisericii. ❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 18-25 MAI 2025

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 18.05	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 5-a după Paști (a Samarinenței) – Utrenia, Sf. Liturghie
Marți 20.05	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie cu Litie
Miercuri 21.05	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	†) Sfinții Mari Împărați și întocmai cu Apostolii Constantin și mama sa, Elena – Utrenia, Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfântul Maslu
Vineri 23.05	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie, Acatist
Sâmbătă 24.05	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 25.05	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 6-a după Paști (Vindecarea orbului din naștere) Utrenia, Sfânta Liturghie